

Maribor. Kralj je odlikoval večje število narodno-zavednih železničarjev v Mariboru in poštarjev. Gospod veliki župan je v nedeljo dne 21. julija na magistratu slovesno izročil odlikovancem redove in kolajne. Med drugimi je bil odlikovan tudi starosta slovenskih železničarjev Martin Medvešek. — Društvo kat. mojstrov je v nedeljo dne 21. julija proslavilo desetletnico, odkar je predsednik tega društva slikarski mojster gospod Ivan Lorber. Člani so mu izročili krasno izdelan zlat prstan v dar. Slavnostni govornik je povdarjal, da je zaslug gospoda Lorberja, da se je društvo po vojni tako lepo razvilo in je danes eno najmočnejših društev v Mariboru. Ima tudi svojo dobrodelujočo posojilnico. — Trgovina s posestvi cvete. Vinogradno posestvo v Lajtersbergu č. g. Josipa Sinko, zlatomašnika od Sv. Lovrenca v Slov. goricah, je kupil za 100.000 Din gospod Alojzij Jerič, posestnik v Počehovi. Gostilno »Linhartov dvor« v Mariboru pa gospod A. Vogrin od Sv. Jakoba. — Na policiji pet dni niso imeli nikakih aretacij, ker je prav redko znamenje. Bilo bi treba razobesiti na komisarijatu belo zastavo.

Sv. Peter pri Mariboru. Na nekdanjem Senekovičevem posestvu, sedaj last gospoda Božiča, se namerava baje zopet otvoriti gostilna. — Stavbena podjetnost se kaže tudi pri nas. Gospa Lorber preureja gospodarsko poslopje v Malečniku v stanovanjske in poslovne prostore. V nadstropju bodo stanovanja, v ritličju pa lokali. Temeljito je popravil svojo hišo cerkveni ključar Ferlic v Terčovi. Lično kapelico zida obitelj Kirarjeva v Hrenci. Na vseh koncih in krajih se pridno popravlja, tako da je popolnoma upravičen sloves, da so šentpeterske hiše in hišice čedne in lične. — Obrtno dovoljenje za mesarsko obrt je dobil gospod Rojko v Malečniku. Tako homo imeli sedaj tudi svojega mesarja.

Sv. Lenart v Slov. gor. Po srečno prestanih operacijah se je ta teden vrnil k Sv. Lenartu notar Fran Štupica in prevzel uradne posle v svoji notarski pisarni.

Bibnica na Pohorju. Pomenljiv 14. julij, dan desetletnice osvobojenja Dravske doline je bil klic stopiti na plan kar se zaveda narodnosti svoje ter ume prav ceniti sladko besedo »svoboda«. Glas je prihajal iz obmejnega trga Marenberg, klicale je Slovence, osobito Dravske dolince, udeležiti se proslave v čimbrojnejšem številu ter izkazati domovini svoji srce, a osvoboditeljem pa čast, priznanje in hvaležnost kakor so si to zaslužili. Prav vredne sinove in hčerke so se skazali tudi naši Ribničani. Na dveh, odnosno treh vozovih, okinčanih s smrečicami in pentlji, so pohiteli navdušeno popevajoč narodne pesmi, pomnožiti vrste proslavlencev. Tudi peš se jih je znatno število pobrinilo ne biti zadnji in odmeniti se osvoboditeljem ter proslaviti dan v slovenski zgodovini zapisan neizbrisno z zlatimi črkami. Vsa čast vsem! — Dne 11. julija pa so vriskali fantje iz naše občine k naboru. Sposobnih je ostale šest.

Velika Kapa na Pohorju. Hribovito Pohorje je domovina dveh vrst divjih petelinov: velikega (Auerhahn) in malega: ruševca. Držita se v najvišjih črtah na ali vsaj v obližju Velike Kape kot bolj redka gosta. Vsekako pa se pojavlja zadnji v večjem številu, radi česar zavzema prvi v našem lovskem krogu prednost. Po boljših hišah naših lovcov pomnožuje dokaj znamenito zbirko nagačenih jerebic, jastrebov, ujad, kun itd. Barve je temnopisane, košat rep in spodek močnih perut se preliva svetločno, znak neke močnatosti, pa mu skladno umestuje ponosno naprej stegnjen vrat. Star tehta do 5 kg. Meso je oporečne kakovo-

sti. Slast mu kviri okus po smreki in jelki. Njegovo boljše polovico, rujavo kokoš, pa je najti v znatno večjem številu. Ta uživa popolno svobodo, lovci je ne streljajo. Značilnost pa daje v ljudski pripovedi mladi zarod, ki šteje kvečjemu do 6 kljunčkov. Sliči se, da se piščanci v skrajni sili vržejo vznak, zagrabijo s krempljči listje ali gozdno šaro, s kojo se zakrijejo kakor bi jih požrla zemlja. S 1. aprilom pričnejo lovci z zasledovanjem tega plašljivega samotarja, ki je izven zakonite zaščite do 1. roznika, dočim se lov na ruševca prekine s 15. roznikom. Prvega je zlasti zaradi doživito tankega posluha izrečno težko zalotiti. Predvsem se je treba požuriti v čimnajrajnejših urah. Iz lovskih izkušenj je doznano, da edino kadar »folca« (poje), ga je mogoče ustreliti, izven tega je brezuspešen vsak trud, kajti on čuja tudi najtišji korak ter izgine kot kača. Dasiravno tudi lov na divjega petelina ni združen z nobeno nevarnostjo, navzlic temu je pod Velko kapo na smreko pritrjeni sv. križ svedočil vrsto let o nesreči sličnega lova. Tu je ustrelil marenberški davkar gozdnega čuvaja Mardana. Skrit v grmovju je gozdar z nalašč zato pripravno piščalko privabljal divjega petelina. Ko se po potrebi zgane, vzbudi pozornost bolj kratkovidnemu uradniku. V domnevi, da ima pred sabo petelina, počli lovec v grmovje. Gozdar je bil smrtno zadet in je rani v kratkem podlel.

Miša ob Dravi. V slovti romarski cerkvi Sv. Križ nad Črnečami se bo tudi letos slovesno obhajala porcijunkula. V četrtek, dne 1. 8., zvečer, v petek dne 2. avgusta ob pol osmih in ob desetih pridige in slovesna sv. opravila. Uljudno vabimo častite gospode duhovnike in romarje k prav obilni udeležbi od blizu in daleč!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju je v nedeljo dne 14. t. m. obhajal prelepo slovesnost: odkritje spomenika žrtvam svetovne vojne iz naše župnije. Obelisk, 3 metre visok, s podobo Križanega, stoji na mogočnem podstavku, ki ima ob straneh na marmornatih ploščah imena pol stotine padlih iz posameznih vasi. Slavnostne govore pri cerkvi in pri spomeniku ter službo božjo je opravil č. gospod kurat in katehet Ivan Bonač iz Ljubljane. Gotovo je malokatero oko ostalo suho. Imenom poglavarstva je spregovoril gospod glavar Mahnič, za veransko društvo iz Ptujja, ki je prišlo z zastavo in godbo iz Dornove, je položil lep venec predsednik gospod ritmojster Vestenek. Udeležili so se slavnosti poleg domačih še gasilci iz Hajdine, Čirkovec in Mihovec-Dragonje vesi in veteranci celo od Sv. Lovrenca v Slov. gor. Petje domačega zbora je z godbo vred še povzdignilo primerno razpoloženje. Popoldne pa je naše vrlo učiteljstvo in dijaštvo na društvenem odru prelepo vprizorilo pretresljivo Meškovo igro »Mati«. Vsem, ki so pripomogli k lepemu poteku resne svečanosti, iskreno zahvala!

Polenščak pri Ptujju. Vedno imamo tudi mi Polenšani kaj novic za tebe, dragi »Slovenski Gospodar«. Ker pa se nam vedno kopiči delo na polju, nam primanjkuje časa, da bi se kaj pogosteje oglasili. Hvala Bogu, velikih vremenskih nezdod še letos nismo imeli. Le zadnjo soboto ponoči je prihrul nekje od jugozapada strašen vihar z nevihto ter napravil precej škoda po vinogradih, razmršil kolje in vinsko trto, lomil drevesa po gozdovih in tudi sadnemu ni prizanašal. Ako ne bo kakih drugih nezdod, bo letina pri nas precej ugodna. Zivinske klaje je prav obilno. Koruza, krompir izgledata lepo. Žito je ponekod bilo slabo radi hude dolgotrajne zime. Oškodovani pač bomo najbolj v sadonosnikih, mnogo mladih dreves, ki so prejšnja leta že rodila, je pozimi poseblo, da na mnogih poka in odpada skorja, sčasoma se bodo gotovo posušila. Iz hladnih letošnjih poletnih dni je videti, da tudi prihodnja zima ne bo kaj milejša. Zdravi smo tudi še dokaj dobro, le kruta jetika se hoče tudi pri nas udomačiti. Pred kratkim je postal žrtev krvne jetike mlad fant Pozničev iz Braclavec. Neka-

teri delamržeži znajo prav izkoristiti odsotnost ljudi od hiš. Tako so v hišo pri Kolmanovih v Lasigovcih prišli sredi dneva nepovabljeni, s hišnimi razmerami precej dobro znani gostje, pobrali par sto dinarjev denarja, mnogo blaga za obleko, katero je imela domača hči-šivilja pripravljeno za šivanje.

Ormož. Zadnja nova maša je bila v naš fari leta 1908. Letos pa bosta kra dva tukajšnja rojaka kot mašnika prvič pristopila pred Gospodov oltar. V nedeljo dne 4. avgusta bo primatec gospod Rudolf Hanželič iz obče znane in spoštovane Hanželičeve družine s Hardeka. Prđigal bo novi pomožni škof ljubljanski prevzvišen gospod dr. Rožman kot nekdanji vzgojitelj novomašnikov v ljubljanskem Marijanišču. Naslednjo nedeljo dne 11. avgusta pa bo daroval presv. daritev v naši župni cerkvi sin davčnega izvršitelja gospod dr. Franc Lakner, ki bo kot član Družbe Jezusove nekaj dni poprej pel novo mašo v eni izmed družbinskih cerkva v Avstriji.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Dne 13. t. m. smo spremili k večnemu počitku vernega krščanskega moža, 73letnega Franca Ambroža iz Senika. Umrl je po dolgem, mukepolnem trpljenju na želodčnem raku, ves vdan v voljo božjo. Rajni je bil vzor katoličana, dobrega očeta in prijaznega, postrežljivega sosedu. V istem duhu je vzgojil svoji 4 sinove, od katerih je eden padel na italijanski fronti. Dobra knjiga in krščanski listi (Straža, Slovenski Gospodar, Slovenec, Bogoljub itd.) so bili vedno v hiši. Na stara leta je imel največ veselja s svojimi ljubljankami: čebelicami. Kljub nujnemu delu pri žetvi ga je spremila na zadnji poti velika množica znancev in prijateljev, pevel pa so mu zapeli ganljivo žalostinko. Naj počiva v miru, duša pa se raduje nad zvezdami!

Gornja Radgona. V našem obmejnem kotičku se je letošnje leto jako povzdignilo društveno delo različnih društev. Pred kratkim se je ustanovila Narodna odbrana. Dokaz temu, da vlada vsepovsod slovenski duh Narodne odbrane, čeprav je bila nekaj Gornja Radgona popolnoma nemškutarska. Odbor se je konstituiral sledeče: predsednik dr. J. Svet, sodnik; podpredsednika M. Gaberc, župnik, in P. Arsenič, carinski upravnik; tajnik Fr. Snof, uradnik; blagajnik R. Burja, učitelj. — Katoliško prosvetno društvo pa je imelo na praznik sv. Petra in Pavla veliko tombolo s krasnimi dobitki, katera je nad vse krasno izpadla. Zahvaliti se je predvsem treba agilnim osebam, katere so s društveno požrtvovalnostjo sodelovale. — V nedeljo dne 7. julija pa je imela tukajšnja požarna bramba tombolo, katera je še precej povoljno uspela. Pri obeh tombolah je sodelovala domača godba »Mura«. — Tudi agilnega Orla ne manjka pri nas. Dne 4. avgusta se bo vršila v Gornji Radgoni okrožna prireditve v večjem obsegu. Dopoldan bo sprejem gostov, ob 10. uri bo sv. maša, nato pa sprejod po trgu. Popoldan ob treh je telovadni nastop s pestrimi točkami. Po telovadbi bodo prost zabava s sodelovanjem domače godbe »Mura«. Vabljeni ste vsi od blizu in daleč, da tako proslavimo skupno silo slovenskega orlovstva.

Žiče. Veliki in slovesni dan smo obhajali v Žičah v torek dne 9. julija. Po preteku 50 let smo imeli zopet to srečo, da se je tudi v naši župnijski cerkvi delil zakrament svete birme. Z velikim veseljem smo sprejeli prevzvišenega gospoda knezoškofa v svoji sredini, lepo je bilo na dan sv. birme. Zopet pa nas čaka veliko veselje radi tega, ker se vedno bolj bliža dan slovesne otvoritve našega novega društvenega doma. Dovršujejo se te dni zadnja dela pri stavbi, kmalu bo gotova, slovesna blagoslovitev in otvoritev bo v nedeljo 18. avgusta ob enem z orlovsko okrožno prireditvijo. Prijatelji mladine in katoliških društev od blizu in daleč, bodite pripravljene za ta dan in pridite vsi v Žiče na slovesno otvoritev novega društvenega doma.

Galicija. Meseca junija t. l. je strela udarila v zvonik cerkve sv. Jungerte pri Celju in streljod popolnoma razbila, zvonik ter cerkev pa

močno razdrapala. Sedaj se je isto za silo popravilo. Nov strelovod je naredil in streho na zvoniku popravil in pobarval klepar Franc Tašker iz Celja v popolno zadovoljnost; ga priporočamo vsakemu! — V nedeljo dne 21. t. m. se je pri Jungerti vršila lepa nedelja. Visoko na hrbu ležeča cerkviča, sedaj prenovljena, je privabila v svojo notranjost obilo romarjev.

Sv. Križ na Slatini. 280 pevcev je prispelo na petletnico pevskega društva »Sloga« v nedeljo dne 14. julija k nam. Med popoldansko gozdno veselico se je zrušil gospod Plevnik, tapetnik iz Celja. Kot član celjske »Oljke« je sodeloval pri dopoldanskem koncertu. Z drugimi tovariši vred je bil najboljši voje. Nenadna smrt je pretresla vse. S sočutjem je zrl občinstvo na silno žalujočo soprogo rajnega. Naj v miru počival! — Isti dan se je pripetila strašna avtomobilna nesreča v Krapini v sosedni Hrvaški. Zrtev sta postali dve ženski. — Dne 13. t. m. je prišel prizidek k Društvenemu domu srečno pod streho. Ponosno gleda nova zgradba črez dosedanji dom in hvali dobrotnike, ki so omogočili povečanje, med njimi posebno gospoda Drofenika, ravnatelja ljudske posojilnice v Mariboru, ki je prispeval 680 Din, gosp. Zemljiča, župnika pr Sv. Tomažu, ki je daroval 250 Din, in daleč naokrog dobro znanega gospoda Ogrizeka, križevskega gostilničarja, ki nam je poklonil v denarju 750 Din, v blagu pa toliko, da menda niti gospa Ogrizek ne ve koliko. Bog jih blagoslovi!

Kapele. V nedeljo dne 14. t. m. nas je obiskal gospod kmetijski referent Ambrož ter nas poučeval o vinogradstvu. Ogle dal si je tudi sadne vrte. Navduševal nas je za sadjerejo ter je priporočal dobre vrste. Ker smo blizu Zagreba, nam je priporočal za razširjenje vrsto: Šarlamovski. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva je dobila od gospoda velikega župana brezplačno tobačnega izvlečka, za kar se člani lepo zahvaljujejo. Popoldne je imela godba požarne brambe proslavo 75letnice, ki se je izvršno obnesla. Kapele res napredujejo. Celo Posavje nima tako lepega Gasilskega doma, ki ni samo shramba za brizgalno, temveč tudi dom splošne ljudske izobrazbe in prosvete.

Pranje brez mila je ravno tako nemogoče kakor brez vode. To mnenje ne prevladuje samo pri vseh dobrih gospodinjah, temveč tudi pri znanstvenikih, ki so proučevali problem pranja. Glej oglas »Gazela«.

Hranilnica in posojilnica v Črni, r. z. z n. z., ima dne 31. julija 1928, ob 14. uri (ob dveh popoldne) v prostoru posojilnice pri Drofelniku svoj redni letni občni zbor z naslednjim sporedom: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in rač. preglednika. 3. Potrjenje letnega računa. 4. Privoljenje remuneracije načelstva. 5. Služajnosti. — Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopan najmanj deseti del zadružnikov. Ako bi tega ne bilo, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa veljavno brez oziroma na število navzočih zadružnikov (§ 35). — Načelstvo. 884

Strojno in cilindri olje za mlatilnice dobite v trgovini Fran Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 883

Vinorodno posestvo, malo, snažno urejeno, 15 minut od cerkve, se z letošnjim pridelkom takoj proda: Matej Januš, pos., Sv. Marjeta ob Pesnici. 885

Mlinarskega učenca, poštenih staršev, sprejemem takoj: Ciril Pečnik, umetni mlin, Studenice pri Poljčanah. 882

Fotografski aparat in klarinet Es, skoro nov, proda po ugodni ceni: Ferdo Meško, Velika Nedelja. 881

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 20. t. m. so pripeljali špeharji iz 8 občin 17 zaklanih svinj, kmetje pa 15 vozov sena, 2 voza otave, 1 voz slame in 2 voza škopa, 15 vozov krompirja, 6 voz čebule, 4 voze kumerc. Svinjsko meso so prodajali po 15 do 30 Din. Seno je bilo po 75—90, otava 90, slama 45—50, 1 komad škopa 2 Din. Krompir je bil po 1.75, čebula 4, ena kumarca 0.50—3. Pšenica je po 2.25—2.50, rž 2, ječmen 1.40—1.75, oves 1.50—1.75, koruza 2—2.50, proso 2.25—2.50, grah po 5—6. Kokoš komad 35—40, par piščancev 30—70, raca 15—40, gos 45—80, domači zajec 10—30. Česen 15, 1 glava svežega zelja 2—5, gobe 1, borovnice 2, maline 10, grozdčije 4—5, hruške 8—10, suhe slive 10—12, breskve 26—28. Mleko 2.50—3, smetana 12—14, surovo maslo 36—40, jajca 1.25—1.50, med 20 Din.

Mariborski svinjski sejem. Na mariborski svinjski sejem dne 19. julija so prignali 203 svinj. Cene so bile sledeče: prašički 5 do 6 tednov 155 do 190 Din, 7—9 tednov 250—300 Din, 3—4 mesce 350—400 Din, 5—7 mesecev 450—600 Din, 8—10 mesecev 750—800 Din, enoletne svinje 1000—1200 Din. 1 kg žive teže se je prodajal po 10—12.50 Din, 1 kg mrtve teže po 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 142 komadov.

*

Gospodarska obvestila.

Živinozdravnik Fr. Pirnat v Mariboru.

Nov način pitanja svinj.

Pretekle božične praznike sem preživel pri sorodnikih na Dunaju. Imel sem tam priliko nabaviti si precejšnjo množino strokovnih knjig, med njimi tudi onih, ki jih izdaja že izza l. 1920, torej izza časa, ko se je nahajala naša sosednja država pred gospodarskim prepadom, posebna založna družba po skrajno nizkih cenah in z namenom, da omogoči vsakemu kmetovalcu čitanje teh izbornih zvezkov.

Omenjena družba »Scholle-Verlag« imenujemo jo po domače »Gruda« — ima svojo zalogo knjig tudi v Leipzigu na Saksonskem za Nemčijo in v Zürichu za Švico. Njene knjige se torej čitajo skoraj po vsej srednji Evropi.

Posebno sem se poglobil v 67 strani obsegajoči zvezek št. 105, ki je l. 1927 izšel opremljen s 24 slikami že v tretji pomnoženi in izboljšani izdaji. Spisal ga je inž. Rudolf Rauninger, ravnatelj nižje-avstrijske kmetijske deželne šole v Edelhofu. Zvezek ima naslov: »Praktična svinjereja z dodatkom o klanju svinj po deželi in o popolnem vnovčenju svinje.« Iz predgovora sem povzel med ostalim, da je druga izdaja tega zvezka natisnjena v 6000 izvodih pošla tekom dobrih dveh let.

Da je v vsaki živinorejski knjižici, ki jo izda omenjena družba, obdelano poglavje o krmljenju temeljito, vendar ne preobširno, hkrati pa skrajno poljudno, razume se samo ob sebi.

V navedeni knjižici pisatelj prav toplotno priporoča krmljenje svinj s suho.

torej ne kuhano krmo in s pomočjo samodelujočih naprav ali avtomatov, ker se na ta način dajo svinje opitati ali odebiliti v prav kratkem času.

Krmljenje s suho hrano ima namreč te-le prednosti:

1. Prihrani se drago kurivo, katero se le s težavo dobavlja.

2. Hrano je mogoče naenkrat nasipati v avtomat za več dni.

3. Svinje utegnejo žreti kadar in kolikorkrat se jim zljubi. Vsled tega pogostokrat in dalj časa ležijo, kar je za opitanje izredne važnosti.

4. Svinje morejo hrano dobivati iz aparata počasi, ker priteka hrana le po malem. Vsled tega jo dobro zgrizejo in oslinijo, čemur je posledica boljša prebava in izraba hrane.

Iz avtomata namreč pada, odnosno se siplje hrana v korito na ta način, da se v njem premika železni vzvod sem in tja. To premikanje vzvoda pa povzročajo svinje same in sicer z rilcem. Že tekom prvih ur se priučijo svinje takl napravi in prehod od kuhane do suhe hrane ni potreben.

Da naglo opitamo svinje do teže 90 do 110 kg, je treba pričeti s krmljenjem suhe hrane že tedaj, ko so dosegle približno težo 40 kg. Pitanje traja le 6 do 7 tednov.

Za svinje, ki so opitane s suho hrano, plačujejo v sosednji Avstriji mesarji radi boljše kakovosti mesa redno višje cene, na dunajskem trgu pa se tako opitane svinje najdražje prodajajo.

Izkušnja je pokazala, da pridobijo svinje dnevno 1 kg, posamezne celo do 1½ kg težine. Ker pa so med njimi tudi posamezne take, ki kakoršnokoli hrano slabo izkoriščajo, niso torej, kakor pravimo: ješče, je priporočljivo one, katere pitamo, tehtati vsakih 14 dni, da dobimo jasno sliko o teži in o tem, ali se pitanje izplača. One svinje, ki kot slabe izkoriščevalke hrane pridobivajo na teži dnevno le ½ kg, naj se pravčasno zakoljejo.

Najizdatnejša hrana je v prvih 4 tednih dobro pretrgan ječmenov zdrob, kateremu dodamo 6 do 10 odstotkov ribje moke. Za krmljenje v poslednjih 2 do 3 tednih pa se je izborna obnesla zmes enakih delov ječmenovega in koruznega zdroba z dodatkom 6 do 10 odstotkov ribje moke.

Dnevno požre svinja, ki se na ta način pita, 4 do 5 kg hrane.

Dodatek ribje moke je neobhodno potreben, ako hočemo doseči svoj cilj, ker vsebuje ribja moka izredno mnogo beljakovin, masti (tolšče) in raznovrstnih soli, ki povzročajo žejo. Vsled tega je potrebno, da imajo svinje v oddelku, kjer se nahajajo, takorekoč noč in dan posebno posodo z dobro pitno vodo.

Ker svinje mnogo polegajo, prihrani se tudi precej nastila; puščajo namreč odpadke, ki dajejo izboren gnoj, v posebnem kotu, iz katerega jih je prav lahko odstraniti.

Na enak način se priporoča pitanje starih plemenskih svinj in takih odsluženih — rezanih — merjascev.

Ribjo moko, katero naši gospodarji žal še premalo upoštevajo, ima v zalogi